

Platform Militaire Historie Ede

Edese musea in de schijnwerpers

Britse oorlogsveteraan Walton bezoekt Ede

Herdenking bevrijding van Ede

Van scherpschutter tot korporaal: het verhaal . . .

Scholen bezoeken *De Smederij*, Lichting 66-1

Nieuwe aanwinsten, , Verslag Koningsdag

Nieuwsbrief 79, juni 2026

Van het bestuur,

Wie mocht denken dat het vroegtijdige vakantieweer enige invloed zou hebben op onze vrijwilligersactiviteiten heeft het verkeerd! Als je deze nieuwsbrief leest, kun je concluderen dat het rond het Oorlogs- en Garnizoensmuseum bruist van de activiteiten! Steeds meer personen en organisaties weten ons te vinden en genieten van de aandacht en de informatie die ze krijgen. Mogelijk is dit ondersteund door de extra marketing en publiciteit die de gezamenlijke musea in Ede hebben verkregen door de samenwerking met het bureau Casecomunicatie, gefaciliteerd door de Gemeente Ede.

Ook aan de herdenking van de bevrijding van Ede is door ons veel aandacht besteed. Niet alleen scholen bezoeken ons met regelmaat, maar ook organisaties als de Soroptimisten hebben ons met een grote groep bezocht en met belangstelling ook de kazernerondleiding gevolgd, ondersteund met een hapje en een drankje.

Onze expositie over de Verbindingsdienst wordt tot augustus 2026 verlengd. Over de Barakken is op dit moment niets te berichten.

Ik wens U veel leuke momenten bij onze organisatie toe en ook een mooie vakantie.

Maarten van Hezik
Voorzitter

Edese musea in de schijnwerpers

De gemeente Ede heeft een nieuwe website gelanceerd waarop musea en erfgoedinstellingen overzichtelijk bij elkaar worden gepresenteerd: [Bezoek-Ede](#)

Deelnemers

- Kijk en Luistermuseum
- Kröller-Müller Museum
- Museum Vliegbasis Deelen
- Museonder
- Historisch Museum Ede
- Historische Collectie Nationale Reserve
- Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede
- Vereniging Oud Ede
- Gemeentearchief Ede
- Het Nederlands Tegelmuseum
- Museum Lunteren,

Met de campagne 'Vroeger dichtbij, dichtbij vroeger' zetten zij hun collecties, verhalen en tentoonstellingen in de schijnwerpers. De musea werken daarbij samen met Cultura Ede, Gemeente Ede en Ede Marketing. Dankzij deze samenwerking is nieuw beeldmateriaal ontwikkeld en een brede promotiecampagne opgezet.

Museumparels

Elk museum biedt unieke items die het waard zijn om extra uitgelicht te worden en de geschiedenis tot leven laten komen. Denk bij deze 'parels' aan zelf spelende violen, oorverdovende luchtgevechten, eeuwenoude kleding en de grote rouline-foto die in ons eigen museum aan de muur hangt. ([link](#))

Meer informatie over alle musea in de gemeente Ede en deze bijzondere items is te vinden op de vernieuwde website: <https://www.bezoek-ed.nl/cultuur/musea>

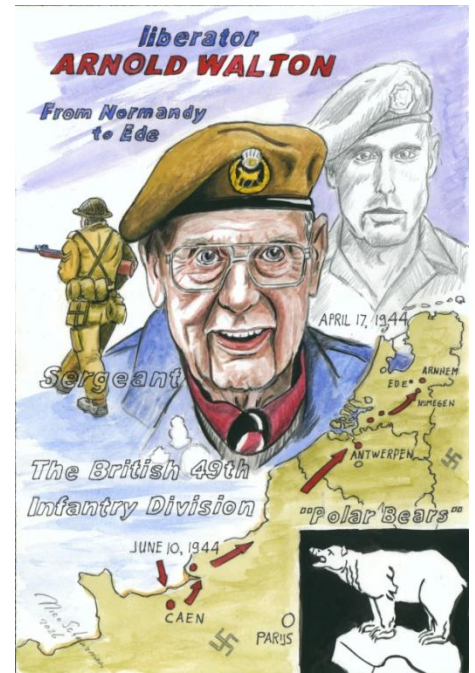
Britse oorlogsveteraan Walton bezoekt Ede

Op zaterdag 11 april 2026 was de Britse oorlogsveteraan Arnold Walton te gast in Ede. Op uitnodiging van Comité The Forgotten Liberation legde hij onder grote belangstelling een krans bij het Edese bevrijdingsmonument. De honderdjarige Arnold keerde die dag terug naar plekken waar hij in april en mei 1945 actief was als geallieerde bevrijder. Na de kranslegging bezocht hij het *Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede*, waar hij uitgebreid sprak met gasten en media over zijn soldaat-zijn tijdens de bevrijding van Nederland.

Arnold Walton, voormalig sergeant bij het Yorkshire and Lancashire Regiment (een onderdeel van de Polar Bear Division) nam tussen 12 en 16 april 1945 deel aan Operation Anger, bekend als de Tweede Slag om Arnhem. Op 17 april hielp de Polar Bear division bij de bevrijding van Ede, waarna Arnold verbleef bij de familie Van der Waal aan de Papekoppaan.

Tekening: Nico Schuurman
Foto's: Wouter van den Berg

[Bekijk alle foto's](#)

Herdenking bevrijding van Ede

Op vrijdag 17 april 2026 organiseerde het platform, in samenwerking met de gemeente Ede, een kleine herdenking bij het bevrijdingsmonument. Wim Boon (PMHE) was dit jaar de ceremoniemeester en hield een mooie toespraak over de bevrijding van Ede. Daarna gaf hij het woord aan burgemeester René Verhulst en werden er bloemen gelegd bij het monument. Het was een eenvoudige, maar indrukwekkende bijeenkomst waarbij werd stilgestaan bij het feit dat we al 81 jaar in vrijheid mogen leven.

Bekijk [alle foto's](#) op onze website

Ceremoniemeester Wim Boon

Van scherpschutter tot korporaal: het verhaal achter een zilveren draagspeld

Nieuwsbrieflezer Teus Marchal deelde met ons een foto van een bijzondere zilveren draagspeld, die hij in 1954 won tijdens de landelijke schietwedstrijden in Harskamp.

Teus trad op 4 februari 1954 in dienst bij de artillerie op de Seeligkazerne in Breda. Tijdens schietoefeningen aldaar viel hij op door zijn uitstekende richtvaardigheid, waarmee hij de hoogste score binnen zijn groep behaalde. Die vaardigheid had hij al eerder ontwikkeld door zijn ervaring met het schieten met een windbuks.

Zijn talent bleef niet onopgemerkt. Op een gegeven moment werd Teus geselecteerd om, samen met een groep, deel te nemen aan de landelijke schietwedstrijden in Harskamp. Daar wist zijn team de meeste punten te behalen van alle groepen buiten de infanterie. Als beloning ontvingen zij de zilveren draagspeld, die vervolgens met trots op de linkerborstzak gedragen mocht worden.

Mede dankzij deze prestatie werd Teus verder opgeleid tot richter. Hij werd bevorderd tot korporaal en aangesteld als plaatsvervangend stukcommandant, een functie die hij in de laatste twee maanden van zijn diensttijd vervulde.

Brugklassen Het Streek Lyceum bezoeken Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede

Op woensdag 8 april brachten vier brugklassen van Het Streek Lyceum een bezoek aan 'De Smederij'. De klassen kwamen verspreid langs, maar met 25 tot 30 leerlingen per groep vormde het begeleiden van de rondleidingen een flinke uitdaging voor de vrijwilligers van het PMHE.

In overleg met de school was vooraf een strak tijdschema opgesteld. Per klas waren twee docenten aanwezig om het bezoek in goede banen te leiden. Dankzij het mooie weer kon het programma in het museum worden afgewisseld met een korte rondleiding langs de Arthur Koolkazerne en de Van Essenkazerne.

Een bijzonder hoogtepunt was het mobiele morse-apparaat, dat speciaal voor dit bezoek was meegenomen. Ook de educatieve zolder trok veel belangstelling.

Na afloop werden de rondleiders verrast met een attent cadeautje van de school, als dank voor hun inzet. De organisatie kijkt terug op een geslaagd en afwisselend bezoek.

Leerlingen Louise de Colignyschool verdiepen zich in WOII

Op woensdag 15 april brachten twee groepen 7 van de Louise de Colignyschool een bezoek aan De Smederij voor een rondleiding. De school is al jaren een vaste gast en ook dit keer was de belangstelling groot.

Vooraf was duidelijk dat de leerlingen veel interesse hebben in de Tweede Wereldoorlog, met name in de gebeurtenissen rondom de bevrijding van Ede. In de klas hadden zij zich hier al op voorbereid door het bekijken van filmpjes en documentaires.

Tijdens het bezoek bleek de nieuwsgierigheid van de leerlingen groot. De uitgebreide collectie en de bijbehorende verhalen trokken veel aandacht, waardoor beide rondleidingen langer duurden dan gepland. Vooral de educatieve zolder was populair; het kostte enige moeite om de leerlingen – en de twee meegereisde vaders – daar weg te krijgen.

Aan het einde van de ochtend keerden de leerlingen, voorzien van speldjes, stickers en emblemen, enthousiast terug naar school. Het platform kijkt terug op een geslaagde en leerzame ochtend.

Groep 8 van De Regenboog ontdekt De Smederij

Op dinsdag 19 mei bracht groep 8 van basisschool De Regenboog uit Ede een bezoek aan De Smederij. In de maanden april en mei staat bij deze leerlingen de Tweede Wereldoorlog centraal. In de klas werken zij met een thematafel, waaraan na elke les of excursie nieuwe voorwerpen en verslagen worden toegevoegd.

Voor de school was ons museum nog onbekend. Des te groter was de verrassing over de omvang van de collectie en het verhaal van het garnizoen in Ede en de rol van Ede tijdens de Tweede Wereldoorlog. De leerkrachten gaven aan dat juist deze lokale geschiedenis, zeker in deze tijd, van grote waarde is voor hun onderwijs.

Na een uur vertrokken de leerlingen weer richting school. Op de vraag wat zij het leukst vonden, was het antwoord eigenlijk simpel: 'alles'. Wel sprongen het hinnikende paard en de mobiele smidse er voor velen net iets bovenuit. Met boekjes, speldjes en folders voor hun thematafel namen we afscheid.

Tot de volgende keer!

Lichting 66-1

In februari 1966 begon het avontuur. In Ossendrecht stond een groep jonge dienstplichtigen wat onwennig maar ook nieuwsgierig voor de kazerne. Thuis was het afscheid niet voor iedereen makkelijk geweest - moeders maakten zich zorgen, vaders bleven nuchter - maar voor hen begon iets nieuws.

De eerste dagen stonden in het teken van wennen: een uniform dat nooit echt paste, een strozak als matras en vroeg opstaan met een harde klap op tafel. Alles moest precies volgens de regels: dekens strak gevouwen, schoenen glimmend, en op tijd op appèl. Ondertussen leerden ze omgaan met hun uitrusting, van de UZI tot het gasmasker dat binnen negen seconden op moest.

Onder leiding van wachtmeester Vogel werd er getraind, gemarcheerd en gerend - soms tot uitputting toe. Zelfs door ijskoud water om de laarzen soepel te maken. Het was zwaar, maar er werd ook gelachen. Zoals toen een soldaat geld verdiende door zich kaal te laten knippen, of tijdens de filmavonden waar weinig te zien was maar veel werd gefloten.

Na twee maanden verhuisde de groep naar Ede. Daar ging de opleiding verder, dit keer tot telexist. Het leven bleef simpel: weinig voorzieningen, veel kaartspelletjes en strenge controles, zoals de beruchte haarinspecties van sergeant Groeneweg. De kameraadschap groeide, zeker tijdens de "afknijpavonden", waarop nieuwkomers werden getest met opdrachten, inspecties en een flinke dosis humor. Niemand kwam er zonder spanning doorheen, maar achteraf hoorde het erbij.

Oefeningen brachten hen naar bossen in binnen- en buitenland, waar ze in tentjes sliepen, in het donker hun weg zochten en soms letterlijk in de problemen vielen. En natuurlijk waren er de avonden waarop een slechte fles wijn toch zorgde voor goede verhalen.

Na zestig jaar deelde Dirk Koedoot zijn foto's en herinneringen met ons. Op onze website staan ze netjes bij elkaar. Een mooi stukje Edese militaire historie!

[Link naar fotoalbum](#)

Rectificatie

In nieuwsbrief 78, 'Herdenking Bevrijding Ede', staat een onjuiste weergave van historische feiten. Uit beschikbare informatie en de reactie van een oplettende lezer blijkt dat het onderdeel van korporaal Clifford Moulton op 17 april 1945 delen van het gebied rond Ede heeft doorkruist, maar zich via de omgeving van Herberg Zuid-Ginkel zuidwaarts heeft verplaatst richting Bennekom en vervolgens betrokken was bij de bevrijding van Wageningen.

Ede zelf werd op diezelfde dag rond 13.00 uur bevrijd door een ander bataljon (RSF) van de Polar Bear Divisie. Het bataljon van Moulton arriveerde later op de avond, omstreeks 21.00 uur, in Ede, nadat het dorp reeds was bevrijd.

Nieuwe aanwinsten

Het Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede heeft weer een aantal mooie giften ontvangen en aan de collectie toegevoegd.

1) Zo werd in de Smederij afgegeven: een grijze, wollen kinderjas uit 1940–1945. Een welkome aanvulling, want veel kinderkleding uit deze periode hebben wij nog niet.

2) Een origineel tenue van een eerste luitenant van de geneeskundige troepen, bestaande uit schoenen, lederen beenkappen, broek, jas, Sam Browne en M34-helm.

Alles origineel en vooroorlogs. De helm komt uit 1934, vandaar de benaming M34. Het uniform is in Ede gedragen vanaf ongeveer 1912 tot en met de mobilisatie in 1939. Deze spullen konden wij aankopen en opnemen in de collectie van het museum.

3) Een Nederlands wollen pak, bestaande uit een broek en jas. Op de jas zitten de sterren van een tweede luitenant van de verbindingstroepen. Op de rechterbovenarm zit een embleem van het 1e Legerkorps.

Dit tenue werd na de Tweede Wereldoorlog door Nederland gemaakt naar Engels en/of Canadees voorbeeld. Dit exemplaar komt uit 1952.

4) Een ijskist uit de keuken van de onderofficiersmess van de Elias Beeckmankazerne.

5) Twee menukaarten ter ere van de geboorte van de Koninklijke Prinses. Links voor de onderofficieren en rechts voor de militairen van de infanterie.

Gedateerd 31 januari 1938.

De onderofficieren krijgen een viergangendiner, terwijl Jan Soldaat wordt getrakteerd op aardappelen, sperziebonen en een karbonade. Het zal voor beiden een feestelijke maaltijd zijn geweest, met soep vooraf en pudding toe.

Menu onderofficieren:

Tomatensoep, Kalfscroquetten
Roastbeef, doperwtten, aardappelen
Blinde vinken, Specieboonen, Aardappelen
Princesse-pudding, Fruit, Koffie met gebak

Menu manschappen:

Juliennesoep
Aardappelen, spercieboonen, karbonade
Pudding, fruit

6) Bezoekers en vrijwilligers van het Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede kunnen deze zomer ook prima buiten het museum terecht. Deze mooie picknicktafel werd geschonken door de familie Gijsbertsen, die onlangs kleiner is gaan wonen en er geen ruimte meer voor had.

Museumgidsen Jan Mulder en Wim van de Kamp hebben hem al even uitgeprobeerd en zijn er bijzonder content mee. Nu maar hopen dat ze de gasten binnen niet vergeten deze zomer ☺

Verslag Koningsdag

Op Koningsdag organiseerde het Buurtcomité Prins Mauritskazerne diverse kinderactiviteiten rondom De Smederij. De feestelijke dag ging om 10.00 uur van start met een fietstocht, waarbij kinderen met versierde fietsen door de buurt reden. Dit zorgde direct voor een vrolijke en feestelijke sfeer.

Met een veteraan op de foto

Aansluitend trakteerde het VOC de aanwezigen op een stukje oranjekoek en een glaasje oranjebitter. Deze geste werd, zoals ieder jaar, zeer gewaardeerd door de aanwezigen.

Al met al kan worden teruggekeken op een geslaagde en feestelijke Koningsdag, waarbij jong en oud samenkwamen.

Oranjebitter

Eerder op de dag waren de veteranen van het VOC Ede aanwezig bij de Koningsdagviering in Harskamp. Daar namen zij deel aan de traditionele vlaggenparade, een evenement dat al jarenlang plaatsvindt en vroeger op iedere kazerne werd gehouden.

Na afloop van deze ceremonie vertrokken de veteranen naar Ede, waar zij zich aansloten bij de activiteiten van het buurtcomité. Samen met de buurtbewoners werd bij De Smederij de vlag gehesen.

info@platformmhe.nl

Afgelopen periode mochten wij weer diverse vragen en verzoeken ontvangen via ons infoadres. Omdat dit veelal werkzaamheden zijn die achter de schermen worden afgehandeld, willen wij hier in deze rubriek aandacht aan schenken. Namen, data en locaties zijn om privacyredenen veranderd of achterwege gelaten.

*

Goedemorgen.

Mijn vraag is waar kan ik de historie vinden van het 106 verbindingsrasterbattalion. Ik heb daar gediend in lichterding 62-3. Gaarne wil ik ook het museum bezoeken waar de historie van het 106 verbindingsrasterbattalion is ondergebracht.

*

Goedemorgen,

We zijn aan het oriënteren voor een uitje voor onze afdeling. Een optie in ons dagprogramma is een informatief gedeelte, bestaande uit bijvoorbeeld een lezing. Onze vraag aan u is: Is dit mogelijk? Zo ja, zijn er data waar we rekening mee moeten houden voor de planning? Wat zijn de kosten hiervan?

*

Beste mensen,

Bij het opruimen van zwerfafval op het WFC-terrein kwamen we het object van de bijgevoegde foto tegen. Gezien de plek is het mogelijk iets militair. Is dat zo en zo ja, hebben jullie er iets aan voor het museum? Ik hoor het graag.

*

Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.

In een van uw nieuwsbrieven trof ik onderstaande tekst aan: *De gemeente Ede is het nieuwe jaar begonnen met de sloop van twee gebouwen op het terrein van de voormalige Prins Mauritskazerne. Deze gebouwen vormden samen met gebouw nr.8 (Kazernelaan) het onderofficiershotel Ede West.* --- Gebouw 8 vormde tijdens de Tweede Wereldoorlog onderdeel van de Bismarck-Kazerne en werd voor zover mij bekend gebruikt door de 20.Schiffsstammabteilung. Maar, welke functie had Gebouw 8 in die tijd?

*

Goedemiddag,

Mijn vader heeft tussen ca 1960 en 1970 gediend bij diverse verbindingdienst onderdelen in meerdere kazernes Schaarsbergen, meeste jaren Ede. Zijn gala-uniform (zie bijgaande foto's), hebben jullie daar wellicht belangstelling voor?

*

Goedemorgen,

Als oud Verbindelaar van 103 svv verk. bat en regelmatige bezoeker van het museum zou ik willen vragen of er een mogelijkheid is om met een familie groep Lions 75-90 personen een bezoek aan het museum zouden kunnen brengen op een anders dan de reguliere dag en wel op 1 aug 2026 in de middag?

*

Beste Platform Militaire Historie Ede,

Verontschuldigen voor de digitale overlast, maar ik werk voor . . . en heb een vraag over het bezoek van Arnold Walton aan Ede. Ik zou het heel eervol vinden een veteraan als Walton kort voor de krant te mogen interviewen en ben daarom benieuwd: zou het voor mij misschien mogelijk zijn hem vlak voor of rond zijn bezoek even, vanzelfsprekend niet te lang, te spreken in het kader van een artikel?

*

Wij hebben een praktische opdracht voor geschiedenis en daarin doen wij onderzoek naar het verzet in Renkum tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hiervoor moeten wij een persoon bevragen die hier meer van weet en wij hopen dat u een paar vragen voor ons zou willen beantwoorden?

*

Goedemorgen,

Ik heb nog een aantal foto's uit plakboek van mijn opa van de SROBA in 1935.

Zal ik deze als scan insturen?

*

Graag zouden het bestuur van de . . . gebruik willen maken van uw locatie voor een vergadering Is dit mogelijk op . . . 13:00 tot 16:00? Wat zijn de mogelijkheden m.b.t koffie en thee?

*

Goedemiddag,

Bedankt voor de mooie rondleiding vanmiddag door het Oorlogs- en Garnizoensmuseum! Na mijn bezoek ben ik veel te weten gekomen over de geschiedenis van Ede en vooral heel enthousiast geworden over de mogelijke samenwerking voor onze Havo-leerlingen . . .

*

Afgelopen zaterdag 18 april had de familie . . . een geweldige rondleiding in het museum. Ik wilde afrekenen voor deze rondleiding, maar ik zou een rekening krijgen. Die heb ik nog niet gezien, of ik heb deze in de mail gemist. Maar we betalen graag. Enig idee wanneer ik de factuur krijg?

De prentbriefkaart

Het platform beschikt over een uitgebreide verzameling Edese, militaire prentbriefkaarten. In deze en toekomstige nieuwsbrieven willen we hier aandacht aan schenken door er telkens één uit te lichten.

Protestants Militair Tehuis (PMT).

Een plek om te ontspannen buiten de kazerne. Hoewel de naam "protestants" is, zijn deze tehuizen meestal toegankelijk voor alle militairen, ongeacht geloof of achtergrond.

Verstuurd door dienstplichtig militair 'Henk' in 1962.

Onze sponsors:

expert team **Monuta**

Platform Militaire Historie Ede

Contact: info@platformmhe.nl
Website: www.platformmhe.nl
Facebook: www.facebook.com

Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede

Adres: Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contact: info@platformmhe.nl

Openingstijden: woensdagmiddag en tweede en laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 16.00 uur.

VOC Ede

Edese veteranen, oud-militairen en partners zijn van harte welkom in het ontmoetingscentrum De Smederij. Onder het genot van een hapje en drankje is het een plek voor ontmoeting, gezelligheid en saamhorigheid.

Adres: De Smederij, Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contactpersoon: Albert van Dijk (a.vandijk@platformmhe.nl)

Openingstijden: elke tweede woensdag en elke laatste vrijdag van de maand van 16.00-20.00 uur.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform Militaire Historie Ede onder redactie van Gerard Gijsbertsen (historie) en Wouter van den Berg (tekst en vormgeving). Deze nieuwsbrief verschijnt alleen wanneer hier aanleiding voor is. De nieuwsbrieven worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde e-mailadressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan redactie@platformmhe.nl